

Aizsardzības ministrija

Pašvaldību Civilās aizsardzības darbības pasākumi militāra iebrukuma gadījumā vai kara laikā

Krīzes vadības departamenta
Visaptverošas valsts aizsardzības
ieviešanas koordinācijas nodaļa

Aizsardzības ministrija

- AizsM/NBS organizēja pašvaldību CAK kara situācijas izspēles 2020/2021 gadā
- Izmantoti - Valsts civilās aizsardzības plāns un uz tā pamata izstrādātie pašvaldību civilās aizsardzības plāni

Aizsardzības ministrija

Secinājumi

- Pašvaldību civilās aizsardzības plānos iekļaujama informācija par civilās aizsardzības kara laikā - pilnveidojuma un paplašināma
- Gan pašvaldība, gan NBS vēlas zināt par resursiem, kas pieejami tās teritorijā un kuri būtu nepieciešami kara laikā
- Nepieciešams no NBS puses izstrādāta vienota metodika par to, kas iekļaujams pašvaldību civilās aizsardzības plānā kara laikam.

Aizsardzības ministrija

Normatīvie akti

Civilās aizsardzības un katastrofas pārvaldīšanas likums

11.pants. Pašvaldības domes, tās priekšsēdētāja, pašvaldības institūcijas un tās vadītāja uzdevumi un tiesības

(2) Pašvaldības domei ir tiesības:

1) šajā likumā pašvaldībām noteiktās kompetences ietvaros pieprasīt un bez maksas **saņemt** no valsts un pašvaldības institūcijām, juridiskajām un fiziskajām personām civilajai aizsardzībai un katastrofas pārvaldīšanai nepieciešamo informāciju;

Aizsardzības ministrija

Priekšlikumi

- Nepieciešams izstrādāt **vienotu metodiku**, ko pašvaldībām nepieciešams iekļaut savā civilās aizsardzības plānā, kara laika sadaļā
- **NBS pārstāvis piedalās civilās aizsardzības plānā kara laika sadaļā izstrādē**
- Katru gadu NBS organizē **kara laika izspēli** pašvaldības CAK

Ministru kabineta noteikumu projekts

Ministru kabineta 2017. gada 7. novembra noteikumi Nr. 658 "Noteikumi par civilās aizsardzības plānu struktūru un tajos iekļaujamo informāciju" (Nr. 21-TA-1017) izsludināti starpinstitūciju saskaņošanai.

Tiesību aktu projekts publiski pieejams [Vienotajā tiesību aktu portālā](#).

https://tapportals.mk.gov.lv/legal_acts/c8df256e-3252-4421-aaae-d012c35d1528

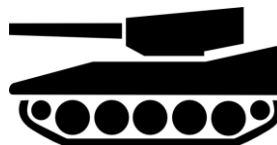
Civilās aizsardzības darbības pasākumi militāra iebrukuma gadījumā vai kara laikā

Pašvaldības jomā civilās aizsardzības darbības izņēmuma stāvokļa un kara laikā mērķi:

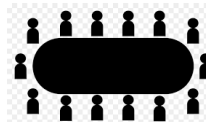
1. Nodrošināt iedzīvotāju **pamatvajadzības** pašvaldības administratīvajā teritorijā

2. Atbalstīt valsts **aizsardzības sistēmu**

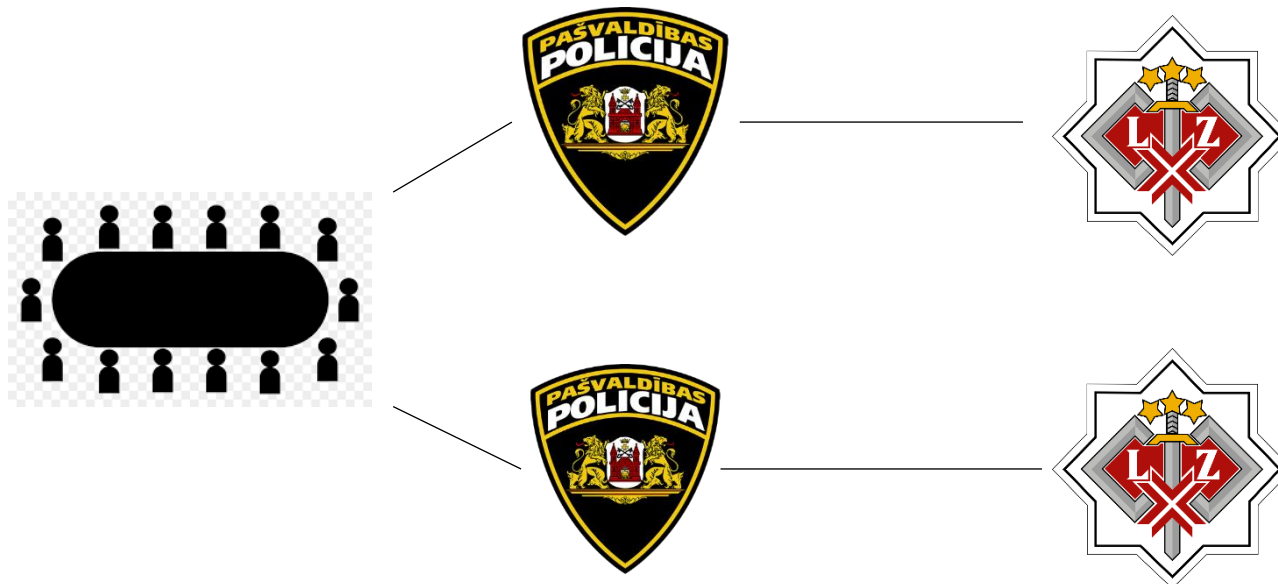
3. Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības pasākumus militāra iebrukuma un kara laikā **iniciē un koordinē** attiecīgā sadarbības teritorijas **civilās aizsardzības komisija**

Agrīnā brīdināšana un situācijas monitorings

3. **Pamata un alternatīvo sakaru kanālu** un aktualizētās kontaktinformācijas apkopošana un uzturēšana starp sadarbības teritorijas Civilās aizsardzības komisiju (turpmāk – CAK), attiecīgās pašvaldības policijas dežūrdaļu un par teritoriju atbildīgo **Zemessardzes vienības operatīvo dežurantu**.

Agrīnā brīdināšana un situācijas monitorings 2

4. Miera laikā izstrādāts un pārbaudīts mehānisms par NBS pieeju pašvaldības datu bāzēm, kas nepieciešamas valsts apdraudējuma pārvarēšanai, kā arī piekļuves nodrošināšana pašvaldības padotībā esošo iestāžu **videonovērošanas sistēmām** (tiešsaistes režīmā) un tajās uzglabātajiem datiem valsts apdraudējuma gadījumā un plānoto militāro mācību laikā.

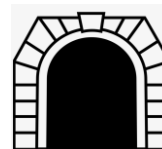
5. Sadarbības teritorijas CAK un pašvaldību policiju dežūrdalju pamata un alternatīvo sakaru kanālu un aktualizētas kontaktinformācijas uzturēšana ar **Civilās aizsardzības operacionālās vadības centru**.

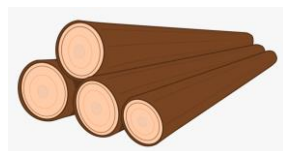

Mobilitāte un pretmobilitāte

6. Miera laikā nodrošināta NBS kā primārā civilmilitārās sadarbības partnera pieeja pašvaldības un tās padotībā esošo iestāžu rīcībā esošajām datorizēto ģeotelpiskās informācijas (ĢIS datu) sistēmām un **būvniecības informācijai par pašvaldības īpašumā esošajiem ceļiem, tiltiem, caurtekām** un citiem NBS operatīvās plānošanas interesēs esošajiem infrastruktūras objektiem, lai sekmētu pašvaldības rīcībā esošās infrastruktūras izmantošanu NBS mobilitātes un pretmobilitātes spēju plānošanai.

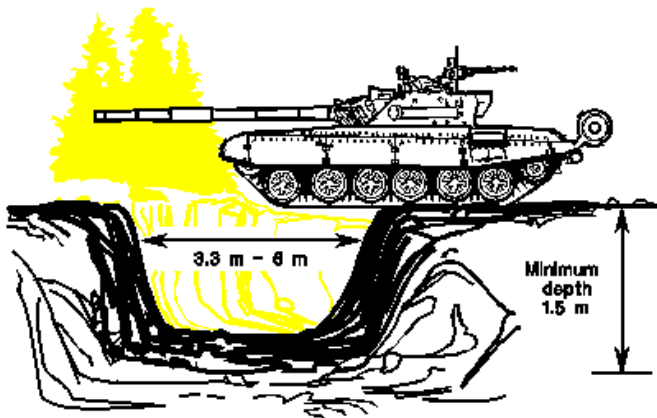
7. Pašvaldības un tās sadarbības partneru valdījumā esošās pretmobilitātes materiālu (piemēram, dzelzsbetons, koki, grants) smagās tehnikas, un tās apkalpojošā (pašvaldībā strādājošā) personāla apzināšana un nodrošināšana NBS vajadzībām **pretmobilitātes pasākumu veikšanai valsts apdraudējuma gadījumā**, kā arī šī personāla apmācība pretmobilitātes pasākumu veikšanai sadarbībā ar NBS, un NBS pretmobilitātes materiāltechnisko līdzekļu izvietošana uz pašvaldību īpašuma miera laikā.

Mobilitāte un pretmobilitāte 2

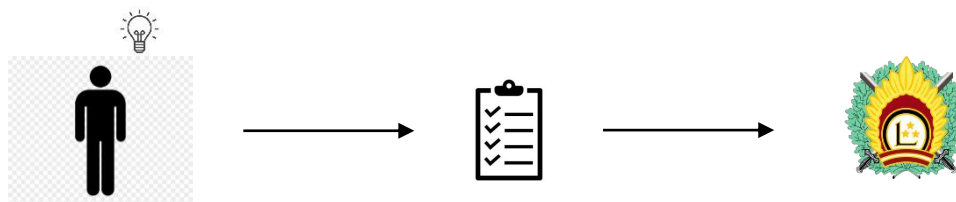
8. Miera laikā nodrošināta NBS pieeja pašvaldības rīcībā esošajai informācijai un datubāzēm par **pašvaldības sakaru, elektrības, komunālo infrastruktūru noteiktās vietās, smago tehniku**, kuras patstāvīgā atrašanās vieta ir pašvaldības teritorijā (reģistrētas filiāles, atrodas stāvlaukumi) un pretmobilitātei derīgo materiālu ražotājiem, lai sekmētu pretmobilitātes plānošanu miera laikā.

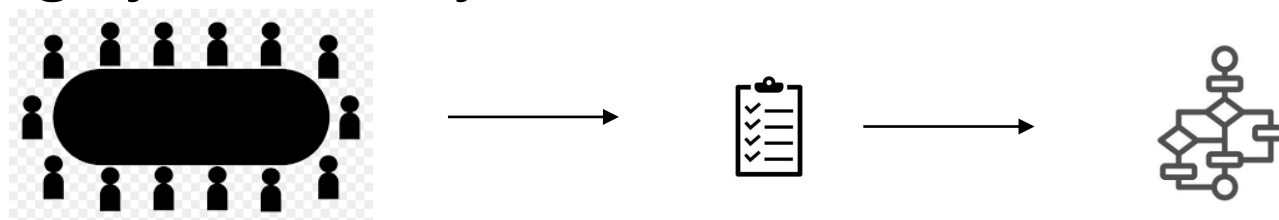

Mobilitāte un pretmobilitāte 3

9. Informācijas apmaiņas mehānisma izveidošana NBS priekšlikumu iesniegšanai par nepieciešamajiem mobilitātes un pretmobilitātes pasākumiem attiecībā uz pašvaldības **plānotajiem autoceļu būvprojektiem** (un autoceļu kompleksā ietilpstošajām mākslīgajām būvēm - tiltiem un caurtekām) un meliorācijas sistēmām.

10. Miera laikā **atrunāti pašvaldības pienākumi** un rīcība iespējamā pretmobilitātes (šķēršļu) plāna realizācijas atbalstam atbilstoši NBS ekspertu sniegtajām vadlīnijām.

Svarīgās infrastruktūras pastiprināta aizsardzība

11. Miera laikā definēts un pēc nozīmības prioritizēts pašvaldības teritorijā esošās **infrastruktūras saraksts**, kam valsts apdraudējumu laikā jānodrošina vai jāpastiprina esošā apsardze, atbilstoši NBS izstrādātām vadlīnijām un principiem.

=

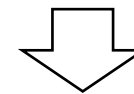
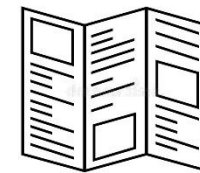

++

Iedzīvotāju informēšana kara laikā

12. Valsts apdraudējuma gadījumā izmantojamie **alternatīvie apziņošanas viedi**: pašvaldību un to amatpersonu sociālo tīklu konti, īsziņu nosūtīšana ar mobilo sakaru operatoru starpniecību, radioamatieru stacijas, drukāti paziņojumi (skrejlapas) daudzdzīvokļu māju kāpņutelpās un publiskās vietās, paziņojumu (skrejlapu vai sociālo tīkla vietņu ziņu) izplatīšana caur pašvaldības teritorijā esošajām **NVO, reliģiskām, senioru un jauniešu organizācijām, skolu saziņas grupām, uzņēmumu darba kolektīvu saziņas grupām**, namu pārvaldnieku iesaistīšana iedzīvotāju informēšanā, informācijas izlikšana pašvaldību sabiedriskajos transportlīdzekļos, apkaimju biedrības (grupu vadītāju) iesaistīšana informācijas izplatīšanā iedzīvotājiem, kā arī citi konkrētajā brīdī pieejamie alternatīvie apziņošanas veidi.

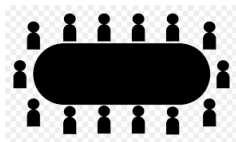

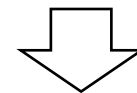
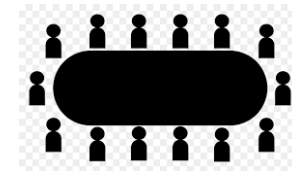
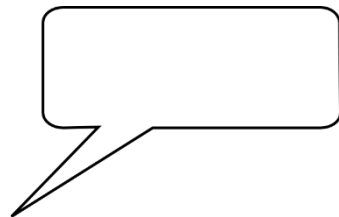
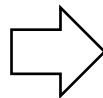

Iedzīvotāju informēšana kara laikā 2

13. Lai ievērotu informācijas drošības prasības un nodrošinātu klasificētās informācijas aizsardzību, nepieciešams paredzēt mehānismu, kā CAK **komunikācijas vēstījumi tiek koordinēti ar NBS** (sadarbībā ar NBS kontaktpersonu CAK). Savukārt, lai veicinātu CAK darbības un iedzīvotāju informēšanas efektivitāti, CAK sastāvā nepieciešams paredzēt vadošās pašvaldības amatpersonas vai darbiniekus, kuras ir atbildīgas par komunikācijas jomu (sabiedriskās attiecības, stratēģiskā komunikācija).

+

Aizsardzības ministrija

Civilās aizsardzības formējumi (sabiedriskās kārtības nodrošināšanai)

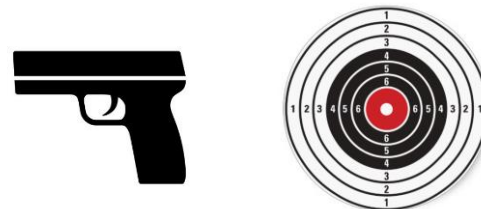
14. Pieeja aktuālajai informācijai par pašvaldības teritorijā reģistrētiem **mednieku** kolektīviem.

15. Pieeja aktuālajai informācijai par apsardzes firmām, kas pašvaldības teritorijā nodrošina **apsardzes** pakalpojumus (tehnisko vai fizisko apsardzi).

16. Pieeja aktuālajai informācijai par pašvaldības teritorijā reģistrētām **šautuvēm un ieroču veikaliem**.

Aizsardzības ministrija

Civilās aizsardzības formējumi (sabiedriskās kārtības nodrošināšanai)

17. Pieeja aktuālajai informācijai par personām, kam ir izsniegta **ieroču** nēsāšanas vai glabāšanas atļauja, un ieroča glabāšanas vieta ir pašvaldības teritorijā deklarētā dzīvesvieta, norādīts piederošais nekustamais īpašums vai kopīpašums.

18. Pieeja **kaimiņdrošības** datubāzēm.

+ **(Pēc iespējām ieteicams)** Pieeja aktuālajai informācijai par personām, kas var tikt iesaistītas sabiedriskās kārtības nodrošināšanā (piemēram, pensionētas Iekšlietu ministrijas sistēmas un Ieslodzījuma vietu pārvaldes amatpersonām ar speciālajām dienesta pakāpēm.)

Iekšlietu ministrija

Ieslodzījuma vietu pārvalde

Degvielas rezerves

19. Informācija par pašvaldības teritorijā esošajiem **degvielas lietotājiem (zemnieku saimniecībām, komersantiem, saimnieciskās darbības veicējiem)**, kuri izmanto degvielu un uzglabā degvielu tvertnēs, kuras ir reģistrētas Valsts ieņēmumu dienestā. Informācija par pašvaldības teritorijā esošajām šķeldas un **granulu ražotnēm un noliktavām**.

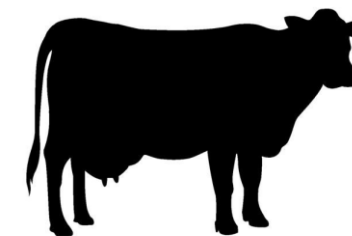

Pārtikas rezerves

20. Informācija par pašvaldības teritorijā esošajām zemnieku saimniecībām, kas nodarbojas ar:

1. industriālo graudkopību,
2. lopkopību,
3. dārzeņu audzēšanu (piemēram, kaltes, dārzeņu pagrabi),
4. pārtikas ražošanu,
5. kā arī vairumtirdzniecības uzņēmumiem, kuriem ir gatavās produkcijas uzglabāšanas noliktavas.

Dzēramā ūdens rezerves

21. Informācija par pašvaldības teritorijā esošajām ūdens rezervēm un tehniskā ūdens ieguves vietām (t.sk. artēziskiem urbumiem) un tā pārvadāšanas līdzekļiem.

Patvertnes

22. Informācija par pašvaldības teritorijā esošajām patvertnēm un citām **ēkām, kas atbilst patvertnes prasībām.**

23. Kontaktinformācija saziņai ar NBS atbildīgo amatpersonu, kas var sniegt viedokli:

23.1. par esošo ēku atbilstību patvertnes prasībām.

23.2. par rekomendācijām, ja jaunceļama objekta būvprojektā vēlas paredzēt piemērotas telpas patvertnes prasībām.

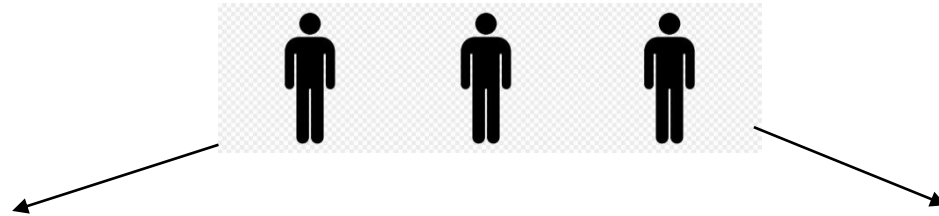
23.3. par rekomendācijām pagaidu īslaicīgu vai pielāgojumu ēku atbilstību patvertnes prasībām.

Mobilie energoapgādes risinājumi

24. Informācija par pašvaldības teritorijā pastāvīgi esošajiem **elektroģeneratoriem**, to pielietošanas nosacījumiem un sagatavotām nepieciešamajām pieslēgumu vietām, kā arī mobilajiem apkures risinājumiem, to izejvielām, kā arī to apkalpojošo personālu.

Ārstniecības personāls

25. Pieeja aktuālajai informācijai par **ārstniecības un farmācijas personām**, kuru pastāvīgā dzīvesvieta vai prakses vieta deklarēta pašvaldības teritorijā.

26. Pieeja aktuālajai informācijai par arstniecības privātprakšu un farmācijas objektu (**aptieku un noliktavu**), kuru pastāvīgā atrašanās vieta deklarēta pašvaldības teritorijā.

27. Pieeja aktuālajai informācijai par **veterinārmedicīniskā** pakalpojuma sniedzējiem, veterinārajām aptiekām, veterināro zāļu lieltirgotavām un to noliktavām un veterinārmedicīniskās prakses iestādēm, kuru pastāvīgā atrašanās vieta deklarēta pašvaldības teritorijā.

Evakuācija

28. Pasākumi un resursi cilvēku skaita, kas **pielīdzināms vismaz 2 procentiem no pašvaldības dzīvojošo, uzņemšanai** pašvaldības teritorijā (pamatvajadzību nodrošināšana).

29. Pasākumi pašvaldības teritorijas **evakuācijai**.

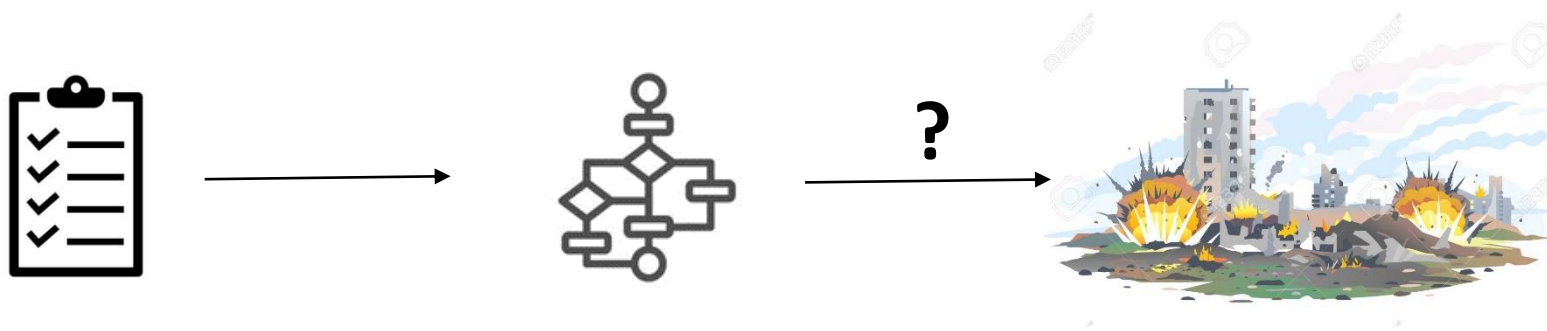

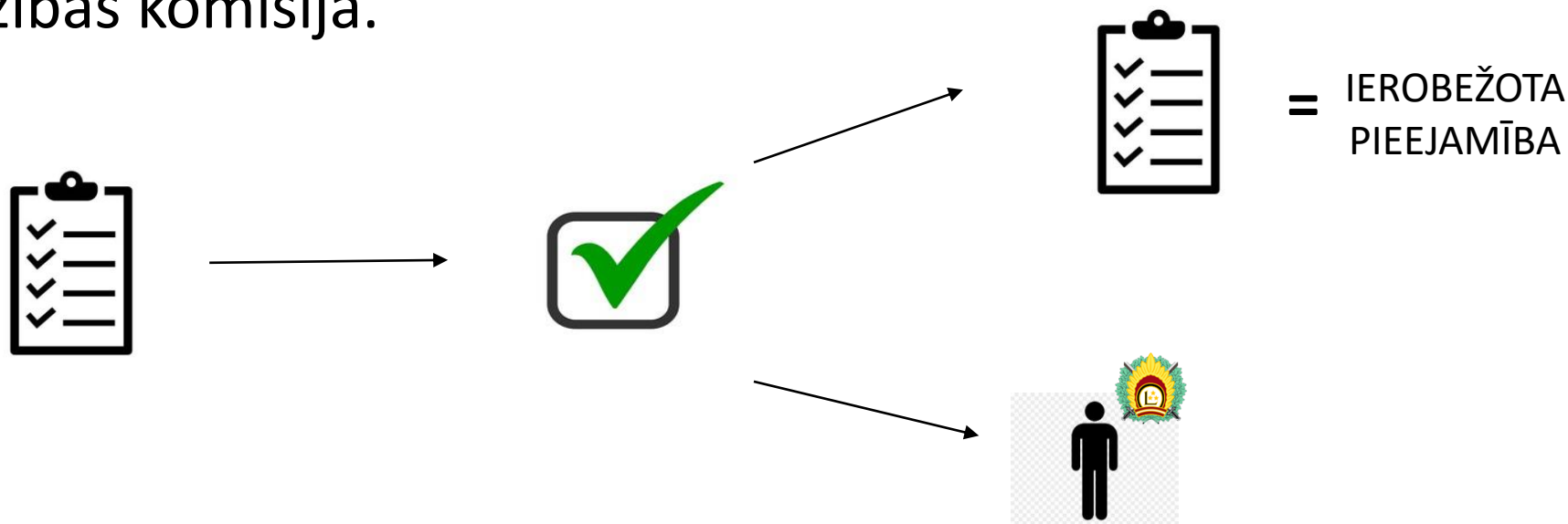
Kritisko funkciju definēšana

30. Pašvaldības iestāžu un dienestu prioritāro uzdevumu pārskatīšana, **prioritāro funkciju** noteikšana atbilstoši nepieciešamībai spēt izpildīt kritiskās funkcijas militāra iebrukuma gadījumā un kara laika situācijā.

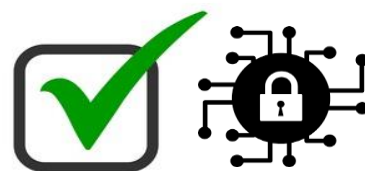
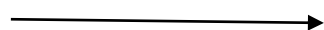
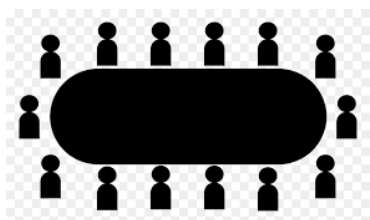
Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāna sadaļas darbībai militāra iebrukuma gadījumā vai kara laikā klasifikācija

31. Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāna sadaļa sadarbības teritorijas civilās aizsardzības darbībai militāra iebrukuma gadījumā un kara laikam pēc tās izstrādes (informācijas aizpildes) un apstiprināšanas tiek piešķirts informācijas statuss **IEROBEŽOTA PIEEJAMĪBA** un tā kopija tiek nosūtīta attiecīgajai Nacionālo bruņoto spēku struktūrvienībai, kuras atbildības rajonā ir noteiktā sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisija.

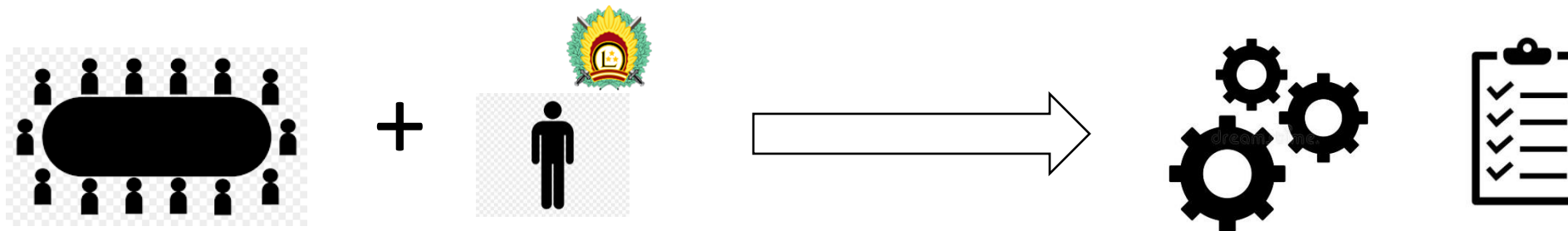
Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāna sadaļas darbībai militāra iebrukuma gadījumā vai kara laikā 2

32. Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāna sadaļa sadarbības teritorijas civilās aizsardzības darbībai militāra iebrukuma gadījumā un kara laikam un ar to saistītā informācijas apstrāde (sagatavošana, izdrukāšana, skanēšana) un nosūtīšana starp pašvaldību un NBS tiek veikta IEROBEŽOTAS PIEEJAMĪBAS informācijas aprites kārtībā.

Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāna sadaļas darbībai izņēmuma stāvokļa un kara laikā testēšana un spēju pilnveide

33. Sadarbības teritorijas Civilās aizsardzības komisija sadarbībā ar attiecīgo Nacionālo bruņoto spēku norīkoto amatpersonu ne retāk kā **reizi gadā veic** Sadarbības teritorijas civilās aizsardzības plāna sadaļas (vai to atsevišķu elementu) sadarbības teritorijas civilās aizsardzības darbībai militāra iebrukuma gadījumā un kara laikam praktisko vai teorētisko **izspēli**.

Ministru kabineta noteikumi Nr. 582 Rīgā 2017. gada 26. septembrī (prot. Nr. 48 15. §) Noteikumi par pašvaldību sadarbības teritorijas civilās aizsardzības komisijām

7. Ņemot vērā iespējamus apdraudējumus pašvaldības (pašvaldību) teritorijā, komisijas sastāvā var iekļaut pārstāvjus no:

7.8. Nacionālajiem bruņotajiem spēkiem;

Aizsardzības ministrija

Kara/krīzes situācijas izspēle ar pašvaldības CAK

**Koordinēt pašvaldībai pieņemamu datumu ar NBS
pārstāvi CAK vai Aizsardzības ministriju –
krize@mod.gov.lv**

Aizsardzības ministrija

<https://twitter.com/RFERL/status/1486386059118272514>

<https://www.radiosvoboda.org/a/31665327.html>